

■ **Dvorac Eltz** je barokni dvorac smješten na obali Dunava u gradu Vukovaru. Dvorac je jedno od najznačajnijih djela barokno-klasicističke arhitekture kontinentalne Hrvatske.

Grofovi Eltz se ubrajaju u njemačko praplemstvo. **Filip Karlo Eltz**, čije ime dvorac nosi, nadbiskup u Mainzu i njemački knez izbornik, 1736. godine kupuje posjed s 35 naselja na kojemu će biti sagrađen dvorac.

Gradnju dvorca počeo je 1749. vlasnik vukovarskog feuda grof **Anzelmo Kazimir Eltz** na mjestu stare kurije. U izvornom obliku dvorac je izgrađen između 1749. i 1751. godine kao jednostavni barokno-ranoklasicistički dvor. Već 1781. godine izvršeno je njegovo prvo veće proširenje, a konačan izgled je dobio krajem 19. i početkom 20. stoljeća te se tako razvio od skromne kurije do reprezentativnoga dvorca srednjoeuropskoga izgleda. Raskošna neobarokna pročelja u doba kasnog historicizma (1895. - 1907.) izveo je bečki arhitekt Viktor Siedek. Središnji dio dvorca tada je nadograđen, izveden je rizalit na tri razine, čime je dotadašnji jednostavni oblik zgrade poprimio dostojanstven i svečaniji izgled. Posljednja veća obnova dvorca bila je između 1968. i 1970. godine, kada je dvorac obnovljen za potrebe Muzeja grada Vukovara koji je tu bio smješten do razaranja grada u Domovinskom ratu.

Dvorac je tlocrtno L-oblika i sastoji se od dva pravokutna krila. Glavni dio dvorca ima dvostruki niz prostorija, međusobno spojenih središnjim dugačkim i uskim hodnikom. Reprezentativni saloni dvorca okrenuti su prema manjem, romantično oblikovanom perivoju, a ne prema ulici kao što je najčešći slučaj. Stubišta se nalaze uz ulično pročelje, u sredini tlocrta dvorca. Glavna pročelja oblikovana su simetrično s 19 prozorskih zona, razdjelnim vijencem između prizemlja i kata te pilastrima između prozora i fasadnim ukrasima

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavanskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

INFORMATIVNO-EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH MATERIJALA ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE (241)

Dvorci - kulturna baština (X. dio)

iznad prozora prvoga kata. Središnji dio dvorca je rizalito izbočen i dvokatan, dok je ostali dio jednokatan.

Dvorac je stradao u Domovinskom ratu. Vlada Republike Hrvatske i Razvojna banka Vijeća Europe financirali su obnovu koja je započela 2008. i trajala do listopada 2011. godine.

Rekonstruirano je šatorasto krovšte nad središnjim dijelom te je najprije obnovljen dio prizemlja radi potreba Gradskoga muzeja Vukovar. Cjelovita je obnova kompleksa Eltz započela u okviru Projekta *Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol* kojim je Hrvatski restauratorski zavod preuzeo radove na obnovi ukupno 22 povijesne građevine u Vukovaru i to građevine u baroknoj jezgri grada te kompleksa dvorca Eltz. Građevinskoj su obnovi prethodila opsežna istraživanja arhivske i povijesne građe, izrada snimaka i opisa zatečenoga stanja te konzervatorsko-restauratorska istraživanja na samim

građevinama. Istraživanjima se došlo do novih spoznaja o izvornom izgledu i oblikovanju te naknadnim promjenama na građevinama.

Na temelju valoriziranih rezultata izrađeni su prijedlozi obnove i prezentacije. Istovremeno s istraživanjima potpisani su ugovori za izradu projekata i izvođenje građevinskih radova te su provedene pripremne radnje raščišćavanja ruševina i početne faze obnove.

Prioritet je dan zgradama Velikog dvora i Paviljona za goste, najznačajnijim građevinama sjevernoga dijela kompleksa, te baroknim kurijama.

Naročito opsežan i zahtjevan segment obnove predstavljali su konzervatorsko-restauratorski radovi na kamenim skulpturama i mnoštvu dekorativnih arhitektonskih elemenata i opreme arhitekture izrađenih od kamena, metala, umjetnoga mramora kao i na štuko dekoracijama. Dvorac Eltz danas je u cijelosti

Piše: **Željka Perković**,
diplomirani inženjer
arhitekture,
pročelnica

sti obnovljen te je u funkciji Gradskog muzeja grada Vukovara.

Gradski muzej Vukovar je osnovan 1946. godine, a prvi stalni postav otvoren je 1948. zahvaljujući prvoj donaciji osnivača dr. **Antuna Bauera**. Stalni postav Gradskog muzeja Vukovar sa svojim zbirka pokriva vremenski raspon od 8000 godina. Muzejski postav se raspoređuje u 17 soba na prvom katu, izložbene prostore na drugom katu i potkrovlju muzeja na ukupnoj površini preko 3500 kvadratnih metara. Sofisticirana oprema vitrina i drugih pomagala upotunjena je multimedijalnom prezentacijom kako bi se što bolje, raznolikije i sveobuhvatnije prikazala prošlost Vukovara.

(nastavlja se)

Dvorac Eltz i imanje u 18. stoljeću

Izgled nekada - stara razglednica

Stradanja u Domovinskom ratu

Obnova je započela 2008. godine

Današnji pogled na dvorac

Poštanska marka iz 2013.

Uređen je i za posjetitelje otvoren atraktivni stalni postav

Detalji izgleda nekih od soba dvorca i muzejskog postava